GAZETA LWOWSKA.

We Czwartek Nro. 6. 9. Stycznia 1817.

Wiadomości zagraniczne.

Włochy.

Dnia 9go Grudnia ogłoszono w Neapolu poniższe rozporządzenie Królewskie:

Ferdynand Iwszy, z Bożey łaski Król oboyga Sycylii etc. etc. etc. Kongres Wiedeński zatwierdzaiąc prawność roszczeń korony Naszey uroczystym aktem, któremu Europa winna iest przywrócenie pokoiu i sprawiedliwości, uznał Nas, Naszych Potomków i Następców, Monarchami Królestwa oboyga Sycylii. Teraz, gdy zatwierdzenie tego aktu ze strony wszystkich Mocarstw nastąpiło, chcemy go, iak dalece się Nas tycze, do zupełney działalności przyprowadzić, i postanowiliśmy przez mocne i nazawsze trwałe prawo Stanu, następuiące rozporządzenia poczynić i ustalić: Art. 1) Wszystkie Nasze Państwa Królewskie po obydwóch stronach cieśniny morskiey, maią składać Królestwo oboyga Sycylii. 2) Tytuł, który od chwili ogłoszenia ustawy ninieyszey przybieramy, iest następuiący: Ferdinando I. per la grazia di Dio Re del Regno delle Due Sicilie, di Gerusalemme etc. Infante di Spagna, Duca di Parma, Piacenza, Castro etc. etc. Gran Principe Ereditario di Toscana etc. etc. etc. (Ferdynand Iwszy, z Bożey łaski Król Królestwa oboyga Sycylii, Jerozolimy etc. Infant Hiszpański, Xiążę Parmy, Piacenci, Castro etc. etc., W. Xiążę dziedziczny Toskański etc. etc. etc.) 3) Wszystkie akta, które od Nas wychodzić, albo w Królewskiem imieniu Naszem od Urzędników Stanu w Naszem Królestwie oboyga Sycylii wydawane będą, maią na wstępie mieć tytuł w artykule poprzedzaiącym wyrażony. 4) Pełnomocnictwa i patenta, które się w ręku Naszych Posłów, Ministrów, i innych Ajentów przy Dworach zagranicznych znayduią, maią bydź natychmiast odebrane, i zaraz na inne, według osnowy artykułu drugiego wydać się maiące, zamienione. 5) Następstwo tronu zostaie według ustawy Nayiaśnieyszego Oyca Naszego, Karola III., w Neapolu dnia 6go Października 1759 ogłoszoney, na wieczne czasy uporządkowane. 6) Ustanawiamy Powszechną Kancelaryę Królestwa oboyga Sycylii, która się w mieyscu zwyczayney stolicy Naszey ciągle znaydować, i którą ieden z Naszych Ministrów Sekretarzy Stanu, z tytułem: Ministra-Kanclerza oboyga Sycylii (Ministro Cancelliere del regno delle Due Sicilie) naczelnie zarządzać będzie. 7) Ta Kancelarya powszechna będzie utrzymywać dziennik wszystkich, od Nas wydanych ustaw i wyroków, i takowe u siebie zachowywać. 8) Minister - Kanclerz będzie na wszystkich ustawach i wyrokach Naszych, pieczęć Naszą Królewską wyciskać, i na takowych Nasz podpis stwierdzać i poświadczać. Tenże ma wszelkie ustawy i wyroki Nasze do wszystkich Władz w Królestwie oboyga Sycylii ustanowionych rozsyłać, i trudnić się ogłaszaniem i zbieraniem onychże. 9) Oprócz tego będzie się w tey Kancelaryi powszechney znaydować Rada w celu dochodzenia i przygotowywania ważnieyszych spraw kraiowych, nim takowe przez Ministrow Naszych do naywyższego rozstrzygnienia Naszego, Radzie Stanu przełożone zostaną; ta Rada będzie się nazywać: Naywyższą Radą Kancelaryi Nadworney (Supremo consiglio di cancelleria), a Minister-Kanclerz będzie Prezesem oneyże. 10) Osobna ustawa dokładniey oznaczy wewnętrzne urządzenie Kancelaryi powszechney. równie iak attrybucye Ministra Kanclerza i naywyższey Rady Kancelaryi nadworney. Chcemy i rozkazuiemy, aby ta przez Nas podpisana, przez Naszego Radcę Ministra Sekretarza Stanu w sprawach łaski i sprawiedliwości stwierdzona, wielką pieczęcią Naszą opatrzona, ze strony Naszego Radcy i Kanclerza Ministra Sekretarza Stanu poświadczona, i w Naszey powszechney Kancelaryi Królestwa oboyga Sycylii zapisana i zachowana Uchwała Nasza, w całym okręgu teg z Królestwa przez Władze przyzwoite ze zwyczaynemi uroczystościami ogłoszoną została; które to Władze takową w protokół zaciągnąć i dopełnienie oneyże zabezpieczyć maią. Nasz

Minisęr Kanclerz Królestw oboyga Sycylii otrzymał osobne zlecenie, aby się ogłoszeniem oncyże zatrudnił.

W Kasercie dnia 8go Grudnia 1816.

(Podpisano) Ferdynand.

Minister Sekretarz Stanu w sprawach łaski i sprawiedliwości:

(Podpisano) Margrabia Tommasi.

Minister Sekretarz Stanu i Kanclerz:

(Podpisano) Tomasz di Somma.

Poźniey wyszło poniższe rozporządzenie Królewskie:

Ferdynand, z Bożey łaski Król Królestwa oboyga Sycylii etc. etc. etc. Chcąc przywileie przez Nas i przez Nayiaśnieyszych Królów Poprzedników Naszych, Naszym wielce umiłowanym Sycylianom nadane, potwierdzić, i zupełne poważenie tych przywileiów połączyć z iednością ustaw politycznych, które publiczne prawo Naszego Królestwa oboyga Sycylii stanowić powinny, uchwaliśmy i uchwalamy mocą ustawy ninieyszey co następuie: Art. 1). Wszystkie cywilne i duchowne urzędy i stopnie Sycyliyskie po tamey stronie ciaśniny morskiey, maią według osnowy układów (kapitularyow) Królow Poprzedników Naszych, wyłącznie samym tylko Sycyliianom bydź nadawane, a inni Poddani Królewskich Państw Naszych z tey strony ciaśniny morskiey położonych, nie będą mogli nigdy czynić sobie do tego iakowych roszczeń, iak rownie Sycyliianom nie wolno będzie czynić sobie roszczenia do cywilnych i duchowhych urzędów i stopni w pomienionych innych Królewskich Państwach Naszych. W rzeczone wyłączne prawo Sycyliianow łączemy także i Arcy-Biskupstwo Palermeńskie, chociaż takowe w przywileiu przez Nayiaśnieyszego Oyca Naszego Karola IIIgo onemuż nadanym, monarszey woli zostawione było. 2.) Poddani Nasi Sycyliyscy po tamtey stronie ciaśniny morskiey, maią, w miarę ludności tey wyspy, do wszystkich wielkich urzędów Stanu w Naszem Królestwie oboyga Sycylii bydź dopuszczanymi. Ponieważ ta wyspa czwartą część ogólney ludności wszystkich Królewskich Państw Naszych stanowi, przeto ma Nasza Rada Stanu składać się w czwartey części z Sycyliianow, a w pozostaiących trzech czwartych częściach z Poddanych reszty Kraiów Królestwa Naszego. Taż sama miara ma bydź zachowywana także i co do urzędów Naszych Ministrów i Sekretarzy Stanu, co do naywyższych urzędów Naszego Dworu Królewskiego i co do stopni Naszych Reprezentantów i Ajentów przy Dworach zagranicznych. 3.) Zamiast dwóch Konzulatorów (Radców) Sycyliyskich, którzy według zezwolenia Nayiasnieyszego Oyca Naszego byli Członkami dawnieyszey Junty Sycyliyskiey, ma podług miary artykułem poprzedzaiącym oznaczoney, w naywyższey Radzie Kancelaryi nadworney Królestwa oboyga Sycylii, zawsze znaydować się stosowna liczba Radców Sycyliyskich. 4.) Stopnie zbroyney siły Naszey lądowey i morskiey, i Królewskiego Domu Naszego, maią bez różnicy wszystkim Poddanym Naszym, z któreykolwiek bądź części Państw Naszych Królewskich, bydź nadawane. 5.) Rząd całego Królestwa oboyga Sycylii, zawsze przy Nas zostawać będzie. W ciągu pobytu Naszego w Sycylii, zostawiemy w Państwach Naszych po tey stronie ciaśniny morskiey Xiążęcia Królewskiey Rodziny Naszey, lub inną iakową znakomitą Osobę, iako Namiestnika Naszego. Jeżeli ten będzie Xiążęciem z krwi Królewskiey, tedy ma mieć przy sobie iednego z Naszych Ministrów Stanu, który z będącemi przy Nas Ministerstwami i Sekretarstwami Stanu korrespondencyę prowadzić, a oprócz tego będzie mieć ieszcze przy sobie dwóch albo więcey Dyrektorów, którzy przewodniczyć maią w owych Wydziałach rzeczonych Mtuisterstw i Sekretarstw Stanu, iakie My dla Rządu mieyscowego tey części Królewskich Państw Naszych, na mieyscu zostawić za rzecz potrzebną uznamy. Jeżeli Namiestnik nie będzie Xiążęciem krwi Królewskiey, tedy powinien sam piastować charakter Ministra Sekretarza Stanu, sam ze znayduiącemi się przy Nas Ministerstwami i Sekretarstwami Stanu korrespondować, z którego to powodu będzie mieć przy sobie pomienionych dwóch, albo więcey Dyrektorów. 6.) W czasie pobytu Naszego po tey stronie ciaśniny morskiey, ma się podobnym sposobem Xiążę z Naszey krwi Królewskiey lub inna iakowa znakomita Osoba, którą z Poddanych Naszych wybierzemy, iako Namiestnik w Sycylii znaydować. Jeżeli ten będzie Xiążęciem z krwi Królewskiey, tedy podobnież ma mieć przy sobie iednego z Naszych Ministrów Stanu, który z będącemi przy Nas Ministerstwami i Sekretarstwami Stanu korrespondencyę prowadzić, a oprócz tego ieszcze dwóch albo więcey Dyrektorów, którzy w owych Wydziałach Ministerstw i Sekretarstw Stanu, iakie w Sycylii zostawić za dobrą uznamy, prezydować maią. Jeżeli Namiestnik nie będzie Xiążęciem z krwi Królewskiey tedy sam powinien piastować charakter Ministra Sekretarza Stanu, sam z będącemi przy Nas Ministerstwami i

Sekretarstwami Stanu korrespondować, i w pomienionym celu mieć przy sobie rzeczonych dwóch lub więcey Dyrektorów. 7) Wzmiankowani Dyrektorowie, tak w pierwszym iako i w drugim przypadku, maią bydź wybieranymi z któreykolwiek bądź części Królestwa Naszego, tak, iak było postanowiono względem owych dawnieyszych konzulatorskich, konserwatorskich i sekretarskich urzędów Sycyliyskich, w których mieysce właściwie powyżsi Dyrektorowie wstępuią. 8.) Sprawy sądowe Sycyliyskie będą wciąż, także i w ostatniey Instancyi appellacyyney, przez sądowe Władze Sycyliyskie rozstrzygane. W skutku tego utworzonym zostanie w Sycylii Naywyższy Sąd Sprawiedliwości, który nad wszystkimi Władzami sądowemi tey wyspy przełożonym bydź ma, a zależeć wcale nie będzie od naywyższey Władzy sądowey Państw Naszych po tey stronie ciaśniny morskiey, która nawzaiem onemuż podlegać nie ma, iężeli My na teyże wyspie przebywać będziemy. Urządzenie obydwóch tych naywyższych Władz sądowych, będzie przez osobną ustawę oznaczonem. 9.) Zniesienie feudalizmu utrzymuie się w Sycylii, iako i w innych Państwach Naszych po tey stronie ciaśniny morskiey. 10.) Część Sycyliyska stałych wydatków kraiowych, będzie corocznie od Nas wyznaczaną i wymierzaną; nie może iednak rocznie przenosić summy 1,847,687 uncyi (once) i 20 tarów czystego przychodu Sycyliyskiego, w roku 1813stym przez Parlament ustanowionego. Jakakolwiek bądź większa summa, nie może bez zezwolenia Parlamentu bydź nałożoną. 11) Z powyższey części maią bydź nie mniey, iak 150,000 uncyi corocznie z góry odciągane, i na wypłacanie długów bezprowizyynych, tudzież zaległych prowizyi od prowizyynych długów Sycyliyskich, aż do zupełnego uiszczenia obydwóch obracane. Skoro to zniesienie nastąpi, zostanie taż sama summa rocznie na fundusz umorzenia długów Państwa Sycyliyskiego przeznaczoną. 12.) Aż do ogłoszenia powszechnego systematu cywilney i sądowey Administracyi Naszego Królestwa oboyga Sycylii, maią wszystkie sprawy sądowe i administracyyne iśdź trybem dotychczesnym. Chcemy i rozkazuiemy, aby ta przez Nas podpisana, przez Naszego Radcę Ministra Sekretarza Stanu w sprawach sprawiedliwości i łaski stwierdzona, wielką pieczęcią Naszą opatrzona, ze strony Naszego Radcy i Kanclerza Ministra Sekretarza Stanu poświadczona, i w Naszey powszechney Kancelaryi Królestwa oboyga Sycylii zapisana i zachowana Uchwała Nasza, w całym okręgu przez Władze przyzwoite ze zwyczaynemi uroczystościami ogłoszoną została, które to Władze takową w protokół zaciągnąć i dopełnienie oneyże zabezpieczyć maią. Nasz Minister - Kanclerz Krolestw oboyga Sycylii, otrzymał osobne zlecenie, aby się ogłoszeniem oneyże zatrudnił.

W Kasercie dnia 9. Grodnia 1816.

(Podpisano) Ferdynand.

Minister Sekretarz Stanu w sprawach łaski i sprawiedliwości: (Podpisano) Tommasi.

Minister Sekretarz Stanu Kanclerz: (Podpisano) Tomasz di Somma.

Wyrokiem Królewskim z dnia 11go Grudnia, potwierdzony Królewic Następca tronu Franciszek, w dostoyności Namiestnika Królewskiego w Sycylii.

Rząd Neapolitański chce użyć 28,000 robotników do naprawy dróg publicznych, stawow i t. d., na co przeznaczył 28,000,000 lirow. — Tey zimy nie będą bywały bale u Dworu w Neapolu, a wydawane dotąd na nie summy, na roboty publiczne obroconemi zostaną.

Według doniesień z Rzymu, posunął Papież na wyższe stopnie 98 Officerow ze swoiego woyska liniiowego. Rada woienna Jego Swiątobliwości zatrudnia się teraz nowem urządzeniem siły zbroyney. Zdaie się, iż gwardye obowytelskie dopóty w czynności pozostaną, póki Kray z rozbóyników oczyszczonym nie będzie *). Uważaią, że Lud po Prowincyach, przeięty uszanowaniem dla Oyca Sgo, wspiera z wielką gorliwością usiłowania, dążące do przywrócenia bezpieczeństwa na gościńcach.

Wielu żebrakow chciało na wstępie do Kościoła P. Maryi w Rzymie popełnić różne zdrożności, lecz gwardya Papiezka rozpędziła tych włoczęgow, a kilkanaśtu z nich, w samym nawet Kościele, do którego się byli schronili, poymała.

Gazeta dworska Turyńska umieściła rozporządzenie Króla Sardyńskiego, z dnia 3go Grudnia, mocą którego dla wsparcia niedostatek cierpiących, pożyczkę sześciu miliionów lirów na zakupienie zboża za granicą i na koszta robot publicznych, rozpisano, i Towarzystwo zaopatrywania żywnością (Societa annonaria) utworzono. Z powyższey pożyczki maią bydź cztery miliiony na zakupie-

*) Droga idąca z Rzymu do Neapolu, bardzo iest niebezpieczna; rozpuszczeni bowiem w Państwie Papiezkiem Zbirowie (policyanci) połączyli się z rozbóynikami.

nie zboża, dwa miliony zaś na roboty publiczne, któremi ubogich zatrudniać chcą, obrocone. Ta pożyczka miała się zebrać przez 12,000 akcyi, każda po 500 lirów, i bydź do 20. Grudnia dobrowolną, potem zaś przymuszoną.

Szwaycarya.

W tym Kraiu okazuie się coraz większy brak żywności i drożyzna. Rząd chwycił się wszelkich środków dla zapobieżenia smutnym skutkom, wyniknąć z tego mogącym.

Żadna moc wyobraźni (pisze iedna z gazet Szwaycarskich), chociażby nawet w samym niedostatku wypielęgnowana, nie zdoła wysłowić nędzy przeszło kilkuset chat w Linth, i w Sernfthalu (w Kantonie Glaruskim). Po trzy do czterech gospodarzy z licznemi dziećmi, żyią pościskani w iedney izbie w łachmanach, do połowy, lub całkiem nago. Stoły, stołki, łożka, pościel, iuż dawno poznikały. Otrębowe kluski, chwasty, a nawet i powygrzebywane ścierwa są pokarmem onychże; konaiący nie maią ani kropli siwego mleka. Wszyscy zimą i latem leżą na twardey ziemi w łachmanach swoich, a kto dla wieku lub słabości ma prawo pierwszeństwa, ten sypia na piecu. Nie iedni równaią się śmiertelnym zwłokom z grobów wygrzebanym, a niemowlęta przy piersiach będące, zamiast coby miały bydź rumiane, iak trupy wychodzą z łona matek swoich. Wszystko to pochodzi częścią z upadku fabryk, częścią z nadzwyczayney ludności. Tak n. p. w Szwendi, iedney wiosce w górach pod Glarniczem, przed 64ma latami żyło 33 ludzi, a teraz 600.

Niemcy.

Gazety Frankfórtskie z dnia 16. Grudnia donoszą, że Senat wolnego miasta Frankfortu nad Menem, ofiarował prawo mieyskie obywatelskie w puszce złotey z pismem pochlebnem Ministrowi Baronowi Steinowi, który bawi teraz w temże mieście.

Według Królewsko Wirtemberskiego rozporządzenia z dnia 13go Grudnia, poodmieniano rozmaite nazwiska Urzędów pocztowych. Kraiowa jeneralna zwierzchnicza Dyrekcya pocztowa, którą pod zarządzenie Departamentu Spraw wewnętrznych oddano, ma się na przyszłość nazywać, Zwierzchniczą Dyrekcyą pocztową. Daley centralny Urząd pocztowy w Sztutgardzie, ma dotychczasne imie swoie jeneralnego Urzędu pocztowego, zamienić w nazwisko: głównego Urzędu pocztowego. Zresztą maią zwierzchnicze Urzędy pocztowe w Kraiu będące, dotychczesne nazwiska swoie nadal zatrzymać.

Inne rozporządzenie Królewskie, tak opiewa: „Ponieważ Jego Królewska Mość chce, aby taiemnica poczt nayściśley zachowywaną była, przeto zaleca się wszystkim Królewskim Urzędnikom pocztowym, aby rozporządzenie w §fie 6stym instrukcyi o służbie pocztowey z dnia 25go Kwietnia 1807 umieszczone, mocą którego onymże nayściśleysze zachowywanie taiemnicy pocztowcy za niezbędną powinność pod utratą sławy i służby pocztowey nakazanem zostało, naywierniey dopełniali. Królewscy Urzędnicy pocztowi nie powinni się zatem w żadnym przypadku dopuszczać nadwerężenia lub otwierania listów przez ręce onychże idących, i równie nie pozwalać sobie rozpowiadania o korrespondencyi Nayiaśnieyszego Pana przez pocztę odchodzącey, lub przychodzącey; nie mniey maią też samą taiemnicę względem korrespondencyi Publiczności bez różnicy zachowywać. Przestępca tey naywyższey ustawy zostanie, według naywyższego rozkazu N. Pana doniesionym, i niezawodnie iak naysurowiey ukaranym.“

Na podanie Stanow Królestwa Wirtemberskiego względem pisarstwa w temże Królestwie *), wydał Król dnia 11. Grudnia wyrok, aby dla roztrząśnienia pytania: czyli, i iak dalece reforma w ogólności lub w szczególności iest potrzebną, i iakby zachodzącym nadużyciom zaradzić można, osobna, z Współczłonków kilku Departamentów złożona Kommissya, ustanowioną została.

Jego Królewicowska Mość, Xiążę Elektor Heski, nakazał utworzenie korpusu dragonów kraiowych na pięć głównych dystryktów (Powiatów) podzielonego, a Naczelnikiem onegoż mianował Pułkownika Dalwigka z pułku kiryssierów przybocznych.

W Elektorstwie Heskiem, założone będą w skutku Xiążęcego rozporządzenia w każdym Powiecie szpichlerze dla zapobieżenia głodowi.

W Memmingen powstał d. 3. Grudnia rozruch między pospólstwem, które opierało się wywozowi zboża, zakupionego dla Szwaycaryi.

---

*) Pisarze w Wirtemberskiem nie byli nigdy samymi tylko przepisywaczami. Mieli oni zawsze prawie do czynienia ze wszystkiemi częściami Administracyi kraiowey, i żądano od nich znaiomości praw kraiowych w dziale prawa Stanu i cywilnego, prawodawstwa policyynego, podatkowego etc. Na tak nazwany Instytut Pisarstwa, istnący od wieków w Wirtembergu, powstawały we wszystkich czasach głośne skargi.